

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain sekä Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 18 b §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan arvonlisäverolakiin tehtäväksi Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomion edellyttämät muutokset. Tuomioistuin katsoi, ettei Suomi ole noudattanut kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaisia velvoitteitaan taiteen ensimyyntin, välityksen ja maahantuonnin osalta. Lakia muutettaisiin siten, että tekijän suorittama taide-esineen myynti, välittäjän suorittama tekijän omistaman taide-esineen välitys sekä tekijän omistaman taide-esineen maahantuonti saatetaan arvonlisäverotuksen piiriin. Tekijän suorittamaan taide-esineen myyntiin sekä kaikkien taide-esineiden maahantuontiin sovellettaisiin alennettua 8 prosentin verokantaa. Tekijän omistamia taide-esineitä

koskevan välityspalvelun myyntiin sovellettaisiin normaalia 22 prosentin verokantaa. Taide-esineen käsite laajennettaisiin kosemaan myös taiteilijan vedostamia signeerattuja ja numeroituja valokuvia. Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 18 b §:ään tehtäisiin ehdotetusta taide-esineiden maahantuonnin alennetusta verokannasta johtuva teknisluonteinen muutos. Esitys liittyy valtion vuoden 2003 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 2003 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Verovapautusten kumoaminen

Arvonlisäverolain (1501/1993) 46 §:n mukaan tekijän ei ole suoritettava arvonlisäveroa lain 79 c §:ssä tarkoitetun taide-esineen myynnistä eikä välittäjän tekijän omistaman taide-esineen välityksestä. Arvonlisäverolain 79 c §:ään sisältyy taide-esineiden jälleenmyyntiin sovellettavaan marginaaliverotusjärjestelmään.

Arvonlisäverolain 94 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan verotonta on tekijän omistaman 79 c §:ssä tarkoitetun taide-esineen maahantuonti.

Arvonlisäverolain taide-esineiden myyntiä ja maahantuontia koskevilla verovapauksään-
nöksillä jatkettiin liikevaihtoverolain (559/1991) voimassaoloaikana syntynyttä

käytäntöä. Verovapaus on säädetty kulttuuri-poliittisista syistä. Taide-esineiden edelleenmyynti ja muiden kuin tekijän omistamien taide-esineiden välitys on normaalien sääntöjen alaista verollista toimintaa.

Suomen liittyminen Euroopan unionin jäseneksi vuoden 1995 alussa edellytti arvonlisäverolain muuttamista vastaamaan Euroopan yhteisön arvonlisäverolainsäädäntöä. Yhteisön arvonlisäverotusta koskevat säännökset sisältyvät pääasiassa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste annettuun kuudenteen neuvoston direktiiviin 77/388/ETY, jäljempänä kuudes arvonlisäverodirektiivi.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan mukaan arvonlisävero on kannettava elinkeinonharjoittajan tässä ominaisuudessa suorittamasta vastikkeellisesta tavaroiden luovutuksesta ja palvelujen suorituksesta

sekä tavaroiden maahantuonnista. Liittyessään Euroopan unioniin Suomi neuvotteli itselleen taiteilijoita koskevan poikkeuksen, jonka perusteella arvonlisäverolaissa säädetty kuvataiteen tuotteen verovapaus pidettiin voimassa. Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen (SopS 103/1994) XV liitteen IX luvun 2 kohdan n alakohdan mukaan Suomen tasavalta saa vapauttaa kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohtaa sovellettaessa liitteen F kohdassa 2 tarkoitettujen kirjailijoiden, taiteilijoiden ja esiintyvien taiteilijoiden tarjoamat palvelut niin kauan kuin joku nykyisistä jäsenvaltioista soveltaa samaa vapautusta. Direktiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat siirtymäkautena jatkaa liitteessä F lueteltujen liiketoimien vapauttamista jäsenvaltiossa voimassa olevin edellytyksin.

Euroopan yhteisöjen komissio nosti Suomea vastaan kanteen Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa (asianumero C-169/00) jäsenvaltion velvollisuuksien rikkomisesta taideteosten ensimyyntiä, välitystä ja maahantuontia koskevilla arvonlisäverovapautuksilla. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin katsoi 7 päivänä maaliskuuta 2002 antamassaan tuomiossa, että Suomen tasavalta ei ole noudattanut kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaisia velvoitteitaan, kun se on pitänyt voimassa lainsäädännön, jolla vapautetaan arvonlisäverosta taide-esineen tekijän itse tai välittäjän välityksellä suorittama taide-esineen myynti sekä tekijän omistaman taide-esineen maahantuonti.

Suomen on siten tuomion johdosta muutettava arvonlisäverolakia siten, että tekijän suorittama taide-esineen myynti, välittäjän suorittama taide-esineen välitys sekä tekijän omistaman taide-esineen maahantuonti saatetaan arvonlisäverotuksen piiriin. Tämän vuoksi lain 46 § ja 94 §:n 1 momentin 2 kohta ehdotetaan kumottavaksi. Myös taiteilijalta toisesta jäsenvaltiosta ostettujen taide-esineiden yhteisöhankinta tulisi verolliseksi. Tätä koskeva muutos tehtäisiin lain 72 f §:n 2 kohtaan

Kuvataiteilijoihin soveltuisi luonnollisesti lain 3 §:n vähäistä liiketoimintaa koskeva

säännös, jonka mukaan myyjä ei ole verovelvollinen, jos kalenterivuoden liikevaihto on enintään 8 500 euroa, ellei hän ole hakeutunut verovelvolliseksi.

1.2. Verokanta

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan jäsenvaltio voi soveltaa normaaliverokannan lisäksi enintään kahta muuta alennettua verokantaa. Direktiivissä on tyhjentävästi lueteltu ne tavarat ja palvelut, joiden myyntiin alennettua verokantaa voidaan soveltaa.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 12 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan jäsenvaltiolla, joka soveltaa alennettua verokantaa jonkin hyödykkeen myyntiin, on oikeus soveltaa tätä alennettua verokantaa myös taide-, keräily- ja antiikkiesineiden maahantuontiin.

Jos jäsenvaltio käyttää edellä mainittua mahdollisuutta, se voi soveltaa alennettua verokantaa myös taide-esineen myyntiin, jonka

— tekijä tai hänen oikeudenomistajansa suorittaa; taikka

— muu elinkeinonharjoittaja kuin verovelvollinen jälleenmyyjä satunnaisesti suorittaa, jos hän on itse maahantuonut taide-esineen tai jos hän on ostanut sen tekijältä tai tämän oikeudenomistajalta tai jos taide-esineet oikeuttavat hänet täyteen arvonlisäveron vähennykseen.

Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan yleinen verokanta on 22 prosenttia ja alennetut verokannat ovat 17 ja 8 prosenttia. Jälkimmäistä alennettua verokantaa sovelletaan muun muassa kirjoihin sekä teatteri-, sirkus-, musiikki- ja tanssiesitysten, elokuvanäytösten, näyttelyjen, urheilutapahtumien, huvipuistojen, eläintarhojen, museoiden sekä muiden vastaavien kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien ja laitosten pääsymaksuihin. Muiden kuin tekijän omistamien taide-esineiden välitykseen sovelletaan arvonlisäverolain mukaan 22 prosentin verokantaa. Muiden kuin tekijän omistamien taide-esineiden maahantuontiin sovelletaan arvonlisäverolain mukaan 22 prosentin verokantaa.

Taide-, keräily- ja antiikkiesineiden

maahantuontiin Ahvenanmaalle muualta Suomesta tai toisesta jäsenvaltiosta sekä tuontiin muualle Suomeen maakunnasta sovelletaan kuitenkin Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain (1266/1996) 18 b §:n 1 momentin mukaan 8 prosentin verokantaa. Alennetun verokannan tarkoituksena on lieventää Ahvenanmaan ja muun Suomen välillä olevasta verorajasta aiheutuvia verotuseroja.

Direktiivi mahdollistaa jommankumman arvonlisäverolaissa säädetyn alennetun verokannan soveltamisen taide-esineiden maahantuontiin. Käyttäessään tätä mahdollisuutta Suomi voisi soveltaa tätä alennettua verokantaa myös taide-esineiden luovutukseen, jonka tekijä tai hänen oikeudenomistajansa suorittaa tai jonka muu verovelvollinen kuin jälleenmyyjä satunnaisesti suorittaa. Direktiivi ei mahdollista alennetun verokannan soveltamista taide-esinettä koskevan välityspalvelun myyntiin.

Välityspalvelun myynnistä on kyse silloin, kun galleria tai muu elinkeinonharjoittaja myy toisen omistaman esineen omistajan nimissä ja lukuun. Tällöin siis suoritetaan sekä taide-esineen välitys eli välittäjän omistajalle myymä välityspalvelu että esineen omistajan suorittama taide-esineen myynti ostajalle. Välityspalvelun myyntihinta ei ole välitetyn tuotteen hinta, vaan välityksestä peritty välityspalkkio, eli veroa peritään välityspalveluiden osalta vain provisiosta.

Jos galleria tai muu elinkeinonharjoittaja myy omissa nimissään taide-esineen omistajan lukuun, on kyse komissiokaupasta, jota verotetaan ikään kuin omistaja olisi myynyt esineen gallerialle ja tämä edelleen ostajalle.

Kulttuuripoliittisista syistä sekä neutraalin verokohtelun varmistamiseksi ehdotetaan, että taide-esineiden maahantuontiin sekä sellaiseen taide-esineiden luovutukseen, jonka tekijä tai hänen oikeudenomistajansa tai muu elinkeinonharjoittaja kuin verovelvollinen jälleenmyyjä satunnaisesti suorittaa, sovellettaisiin 8 prosentin verokantaa. Arvonlisäverolain 85 a §:n 1

momenttiin lisättäisiin tätä koskeva uusi 8 kohta. Alennettua verokantaa sovellettaisiin myös taide-esineen yhteisöhankintaan toisesta jäsenvaltiosta, jos myyjänä on joku edellä mainituista tahoista.

Verovelvollisella jälleenmyyjällä tarkoitetaan arvonlisäverolain 79 a §:n 3 momentin mukaan verovelvollista, joka liiketoiminnan muodossa ostaa tai maahantuo käytettyjä tavaroita taikka taide-, keräily- tai antiikkiesineitä edelleenmyyntiä varten. Vain verovelvolliset jälleenmyyjät voivat soveltaa marginaaliverotusta eli suorittaa veron vain voittomarginaalistaan.

Muiden elinkeinonharjoittajien tulisi ilman alennettua verokantaa suorittaa veroa normaaliverokannan mukaan koko esineen myyntihinnasta.

Koska kuudes arvonlisäverodirektiivi ei mahdollista alennetun verokannan soveltamista tekijän omistamaa taide-esinettä koskevan välityspalvelun myyntiin, siihen sovellettaisiin 22 prosentin verokantaa.

Verovelvollinen taiteilija voi normaaliin tapaan vähentää gallerialta ostamansa välityspalvelun ostohintaan sisältyvän arvonlisäveron, mikä merkitsee käytännössä sitä, että verovelvolliselta tekijältä gallerian välityksin ostetun taideteoksen hinnassa olisi arvonlisäveroa ainoastaan sen verokannan suuruisena, joka koskee taiteilijan myyntiä.

Koska ehdotuksen mukaan arvonlisäverolakia muutettaisiin siten, että kaikkeen taide-esineiden maahantuontiin sovellettaisiin 8 prosentin verokantaa, tehtäisiin Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 18 b §:ään tästä aiheutuvat teknisluonteiset muutokset.

1.3. Taide-esineen määritelmä

Voimassa olevassa arvonlisäverolaissa säädetty taide-esineiden ensimmäinen ja maahantuonnin verottomuus koskee lain 79 c §:ssä määriteltyjä taide-esineitä. Tämä määritelmä liittyy myös käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden jälleenmyyntiin sovellettavaan marginaaliverotusjärjestelmään.

Lain 79 c § tuli voimaan vuoden 1996 alussa. Tätä aikaisemmin arvonlisäverolain 46 §:n verovapaus koski kuvataiteen tuotteita. Kuvataiteen tuotteilla on tarkoitettu muun muassa maalauksia, piirustuksia, graafisia teoksia, veistoksia, kuvakudonnaisia ja muita sellaisia taideteoksia, joita myydään lähinnä taidegallerioissa ja näyttelyissä. Ensisijaisesti käyttöesineiksi tarkoitettuja esineitä, kuten taidekäsitöitä ja taideteollisuuden tuotteita ei ole pidetty kuvataiteen tuotteina vaan verollisina tavaroina.

Arvonlisäverolain marginaaliverotusta koskevat säännökset perustuvat yhteisen arvonlisäverojärjestelmän täydentämisestä ja direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta — käytettyihin tavaroihin sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineisiin sovellettavat erityisjärjestelyt annettuun direktiivin (94/5/EY), jolla on muutettu kuudetta arvonlisäverodirektiiviä.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 a artiklan A kohdan ja direktiivin I liitteen a alakohdan mukaan taide-esineellä tarkoitetaan:

1) tauluja, kollaaseja ja muita sellaisia taiteilijan kokonaan käsin tekemiä maalauksia ja piirroksia; lukuun ottamatta rakennussuunnitelmia ja -piirustuksia, teknisiä piirustuksia ja muita suunnitelmia ja piirustuksia teolliseen, kaupalliseen, topografiseen tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen, käsin maalattuja ja koristeltuja tavaroita, teatterikulisseeja, ateljeen taustakankaita ja muita sellaisia tavaroita (tullinimike 9701);

2) alkuperäiskaiverruksia, -painoksia ja -lito-
grafioita, lukumääräisesti rajoitettuja taiteilijan kokonaan käsin valmistamasta yhdestä tai useammasta laatasta suoraan saatuja mustavalkoisia tai värillisiä vedoksia käytetystä aineesta tai menetelmästä riippumatta, jollei se ole ollut mekaaninen tai fotomekaaninen (tullinimike 9702 00 00);

3) alkuperäisveistoksia ja -patsaita mistä tahansa aineesta, edellyttäen, että ne ovat kokonaan taiteilijan luomia; taiteilijan tai hänen oikeudenomistajiensa valvonnan alaisena valmistettuja valantatöitä enintään kahdeksan kappaleen määrään (tullinimike 9703 00 00);

4) taiteilijan alkuperäisluonnosten mukaisia käsin tehtyjä kuvakudoksia (tullinimike

5805 00 00) ja seinävaatteita (tullinimike 6304 00 00), enintään kahdeksan jäljennöstä työtä kohden;

5) taiteilijan kokonaan luomat ja signeeraamat yksilölliset keramiikkatyöt;

6) kokonaan käsintehty emaljityöt, enintään kahdeksan numeroitua, taiteilijan tai ateljeen merkinnällä varustettua kappaletta, lukuun ottamatta jalokivitöitä sekä kulta- ja hopeasepän töitä;

7) taiteilijan ottamat ja hänen vedostamansa tai hänen valvonnassaan vedostetut signeeratut ja numeroidut valokuvat, joiden määrä on rajoitettu kolmeenkymmeneen, riippumatta koosta ja tukimateriaalista.

Jäsenvaltiolla on direktiivin mukaan mahdollisuus olla pitämättä taide-esineinä liitteen a alakohdan kolmessa viimeisessä luetelmakohdassa tarkoitettuja esineitä.

Suomen voimassa olevan arvonlisäverolain 79 c §:ään sisältyvä taide-esineen määritelmä vastaa direktiiviin sisältyvää pakollista taide-esineen määritelmää.

Tekijän suorittaman taide-esineiden myynnin tullessa alennetun verokannan alaiseksi ehdotetaan, että taide-esineen määritelmä laajennettaisiin koskemaan myös edellä määriteltyjä taiteilijan signeeraamia ja numeroituja taidevalokuvia. Lain 79 c §:ään lisättäisiin tätä koskeva uusi 4 kohta. Taide-esineitä eivät sitä vastoin edelleenkaan olisi keramiikka- ja emaljityöt silloin, kun niitä ei voida pitää alkuperäisveistoksina.

1.4. Muut taide-esineitä koskevat muutokset

Jälleenmyyjien harjoittama käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden myynnin verotus perustuu jälleenmyyjän voittomarginaalin verottamiseen. Marginaaliverotusta voidaan myös soveltaa komissiokaupan muodossa tapahtuvaan myyntiin. Kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin ja arvonlisäverolakiin sisältyvät yksityiskohtaiset säännökset menettelyn soveltamisalasta ja voittomarginaalin laskemisesta.

Tekijän omistamien taide-esineiden myynnin verolle saattaminen ja alennetun verokannan soveltaminen edellyttävät joidenkin

marginaaliverotusta koskevien arvonlisäverolain säännösten muuttamista. Direktiivin 26 a artiklan B kohdan 4 alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on myönnettävä verovelvolliselle jälleenmyyjälle oikeus soveltaa marginaaliverotusmenettelyä normaalin soveltamisalan lisäksi seuraavien tavaroiden jälleenmyynteihin:

— taide-, keräily- tai antiikkiesineet, jotka jälleenmyyjä on itse maahantuonut;
 — tekijän tai tämän oikeudenomistajien jälleenmyyjälle luovuttamat taide-esineet; tai
 — taide-esineet, jotka verovelvollinen jälleenmyyjä on hankkinut toiselta elinkeinonharjoittajalta, joka ei ole verovelvollinen jälleenmyyjä, jos myyntiin on sovellettu 12 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella alennettua verokantaa. Jäsenvaltiot vahvistavat edellä mainittua valintaoikeutta koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

Arvonlisäverolain 79 f §:n mukaan marginaaliverotusmenettelyä sovelletaan silloin, kun jälleenmyyjä on ostanut käytetyn tavarain taikka taide-, keräily- tai antiikkiesineen verottomasti. Arvonlisäverolain 79 g §:n mukaan verovelvollinen jälleenmyyjä saa kuitenkin soveltaa marginaaliverotusmenettelyä myös itse maahantuomiinsa taide-, keräily- ja antiikkiesineisiin.

Koska tekijän omistaman taide-esineen myynti tulisi verolliseksi, arvonlisäverolain 79 f §:n 3 kohta kumottaisiin. Lain 79 g §:ää muutettaisiin siten, että jälleenmyyjällä olisi oikeus soveltaa marginaaliverotusmenettelyä myös tekijältä tai tämän oikeudenomistajalta taikka muulta elinkeinonharjoittajalta kuin verovelvolliselta jälleenmyyjältä alennetulla verokannalla ostettuihin taide-esineisiin. Mahdollisuus soveltaa marginaaliverotusta koskisi myös mainituilta tahoilta toisista jäsenvaltioista ostettuja taide-esineitä, joiden yhteisöhankinnasta jälleenmyyjä on suorittanut veroa alennetun verokannan mukaisesti.

Lain 79 j §:n mukaan voittomarginaali on tavarain myynnistä saadun vastikkeen ja tavarain ostohinnan erotus, ellei 79 k §:ssä toisin säädetä. Tätä säännöstä sovellettaisiin myös jälleenmyyjän ostamiin, alennetun

verokannan alaisiin taide-esineisiin. Toisin sanoen tällöin jälleenmyyjän voittomarginaali olisi myynnistä saadun vastikkeen ja verollisen ostohinnan erotus.

Jos verovelvollinen jälleenmyyjä soveltaa edellä mainittujen tavaroiden myynteihin marginaaliverotusmenettelyä, hänellä ei kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 a artiklan B kohdan 7 alakohdan mukaan ole oikeutta vähentää näiden tavaroiden hankintoihin sisältyvää veroa.

Arvonlisäverolain 115 §:n 2 momentin mukaan verovelvollinen jälleenmyyjä ei saa vähentää itse maahantuomastaan taide-, keräily- tai antiikkiesineestä suoritettavaa veroa, jos hän soveltaa tavarain myyntiin marginaaliverotusmenettelyä. Säännöstä muutettaisiin koskemaan myös jälleenmyyjän verollisesti ostamia taide-esineitä.

Direktiivin 26 a artiklan B kohdan 11 alakohdan mukaan verovelvollisella jälleenmyyjällä, joka soveltaa marginaaliverotusmenettelyä, on oikeus minkä myynnin osalta tahansa luopua sen soveltamisesta ja soveltaa sen sijaan normaalia menettelyä. Tämä mahdollisuus koskee myös edellä mainitun valintaoikeuden johdosta marginaaliverotusmenettelyn piiriin kuuluvaa myyntiä.

Jos verovelvollinen jälleenmyyjä soveltaa normaalia arvonlisäverotusmenettelyä edellä mainittujen maahantuomiensa taide-, keräily- tai antiikkiesineiden taikka tekijältä, tämän oikeudenomistajilta tai muulta elinkeinonharjoittajalta kuin verovelvolliselta jälleenmyyjältä ostamiensa taide-esineiden myynteihin, hän saa vähentää hankintoihin sisältyvän veron normaaliin tapaan. Vähennysoikeus syntyy 11 alakohdan mukaan samana ajankohtana kuin jälleenmyyjän velvollisuus suorittaa vero kyseisten tavaroiden myynnistä.

Jos verovelvollinen jälleenmyyjä soveltaa itse maahantuomansa taide-, keräily- tai antiikkiesineen myyntiin lain yleisiä säännöksiä, arvonlisäverolain 140 §:n 3 momentin mukaan vähennetään maahantuonnista suoritettava vero siltä kalenterikuukaudelta, jolle tavarain myynnistä suoritettava vero kohdistetaan. Säännöstä muutettaisiin koskemaan myös alennetulla

verokannalla ostettuja taide-esineitä. Pykälän 2 momentin sanontaa ehdotetaan lisäksi selkeytettäväksi.

Lain 85 ja 85 a §:n johdantokappaleista poistettaisiin samalla virheellinen pilkku.

2. Esityksen vaikutukset

Ehdotettu verokantaratkaisu merkitsisi nykyiseen verrattuna arviolta 267 000 euron vuosittaista lisäystä verotuottoon vuoden 2003 tasolla arvioituna. Taide-esineiden maahantuonnista kannettavan arvonlisäveron tuotto pienenesi noin 68 000 eurolla, mikä on huomioitu verotuottoarviossa.

Esityksen voidaan arvioida nostavan ensimyyntinä myytävien taide-esineiden ja niiden välityspalkkioiden hintoja. Piilevien verojen poistumisen johdosta hinnankorotuspaine jäisi pienemmäksi kuin ehdotetut verokannat edellyttäisivät. Toisaalta muiden kuin tekijän omistamien taide-esineiden maahantuonnin verokannan laskemisella olisi vastakkainen vaikutus.

Taide-esineiden ensimyyntin ja tekijän omistamien taide-esineiden välityksen tuleminen verotuksen piiriin lisää vähäisessä määrin verovelvollisten lukumäärää ja tästä aiheutuvaa verohallinnon hallinnollista työtä. Esitys lisäisi jossain määrin verotuksen piiriin tulevien elinkeinonharjoittajien hallinnollisia velvoitteita. Suomessa voidaan arvioida olevan noin 2 000 kuvataiteilijaa. Näistä osan liikevaihto jäisi verovelvollisuuden alarajan alapuolelle.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä.

Valmistelun yhteydessä on kuultu opetusministeriötä, Verohallitusta, Ahvenanmaan maakuntahallitusta, Suomen Taiteilijaseura ry:tä, Galleristit ry:tä ja Suomen taide- ja antiikkikauppioiden yhdistys ry:tä.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

4.1. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista

Esitys liittyy välittömästi taide-esineiden ensimyyntin, välityksen ja maahantuonnin verotusta koskevien Euroopan yhteisön kuudennen arvonlisäverodirektiivin säännösten täytäntöönpanoon. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen antaman tuomion mukaan Suomi ei ole tältä osin noudattanut velvoitteitaan.

4.2. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2003 talousarvioehdotukseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

5. Voimaantulo

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomion johdosta Suomi on velvollinen saattamaan taide-esineiden arvonlisäverotusta koskevan lainsäädäntönsä mahdollisimman nopeasti kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaiseksi. Voimaantulo vuoden vaihteessa olisi yksinkertaisinta vähäistä liiketoimintaa koskevan säännöksen soveltamisen kannalta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että lait tulisivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

Arvonlisäverolain muuttamisesta annettavaa lakia sovellettaisiin pääsääntöisesti silloin, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu on suoritettu, yhteisöhankinta on tehty, maahantuotu tavara on luovutettu tullivalvonnasta taikka tavara on otettu omaan käyttöön lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Toimitusperiaatteen mukainen säännösehdotus vastaa aikaisemmissa arvonlisäverolain muutostilanteissa sovellettua käytäntöä.

Palvelun tai tavaran myynnistä, josta ei ennen lain voimaan tuloa olisi suoritettava veroa, ei kuitenkaan olisi suoritettava veroa siltä osin kuin siitä on kertynyt vastiketta ennen lain voimaantuloa.

Marginaaliverotusta koskevia säännöksiä sovellettaisiin niihin taide-esineisiin, jotka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta verovelvolliselle jälleenmyyjälle lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan lakiehdotukset:
Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat

1.

*Lakiehdotukset***Laki****arvonlisäverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/1993) 46 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 79 f §:n 3 kohta sekä 94 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 46 §, 79 f §:n 3 kohta ja 94 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1767/1995 sekä 46 §:n edellä oleva väliotsikko laissa 1264/1996,

muutetaan 72 f §:n 2 kohta, 79 c §:n 2 ja 3 kohta, 79 g §, 85 §:n 1 momentin suomenkielinen johdantokappale, 85 a §:n 1 momentin suomenkielinen johdantokappale ja 7 kohta, 115 §:n 2 momentti sekä 140 §:n 2 ja 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 72 f §:n 2 kohta, 79 c §:n 2 ja 3 kohta, 79 g §, 115 §:n 2 momentti sekä 140 §:n 2 ja 3 momentti mainitussa laissa 1767/1995 sekä 85 §:n 1 momentin suomenkielinen johdantokappale sekä 85 a §:n 1 momentin suomenkielinen johdantokappale ja 7 kohta laissa 1265/1997, sekä

lisätään 79 c §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1767/1995, uusi 4 kohta ja 85 a §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1265/1997 ja laissa 727/1998, uusi 8 kohta seuraavasti:

72 f §

Tavaran yhteisöhankinnasta ei suoriteta veroa, jos:

2) tavaran myynnistä ei olisi 61 §:n taikka 72 h §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan nojalla suoritettava veroa, jos myynti tapahtuisi Suomessa;

79 c §

Taide-esineillä tarkoitetaan seuraavia tullitariffissa luokiteltuja tavaroita:

2) nimikkeeseen 9703 00 00 kuuluvat veistokset ja niistä tekijän tai hänen oikeudenomistajiensa valvonnassa valmistamat jäljennökset enintään kahdeksan kappaleen määrään;

3) nimikkeeseen 5805 00 00 kuuluvat kuvakudokset ja nimikkeeseen 6304 00 00 kuuluvat seinävaatteet edellyttäen, että ne on tehty käsin taiteilijan alkuperäisluonnosten mukaan, enintään kahdeksana jäljennöksenä työtä kohden;

4) taiteilijan ottamat ja hänen vedostamansa tai hänen valvonnassaan vedostetut

signeeratut ja numeroidut valokuvat, joiden määrä on rajoitettu kolmeenkymmeneen riippumatta koosta ja tukimateriaalista.

79 g §

Verovelvollinen jälleenmyyjä saa soveltaa 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä myös itse maahantuomiinsa taide-, keräily- ja antiikkiesineisiin taikka sellaisiin ostamiinsa taide-esineisiin, joiden myyntiin tai yhteisöhankintaan on sovellettu 85 a §:n 1 momentin 8 kohdan mukaisesti alennettua verokantaa.

85 §

Seuraavien tavaroiden myynnistä, yhteisöhankinnasta, siirrosta varastointimenettelystä ja maahantuonnista suoritettava vero on 17 prosenttia veron perusteesta:

85 a §

Seuraavien palvelujen myynnistä sekä seuraavien tavaroiden myynnistä, yhteisöhankinnasta, siirrosta varastointimenettelystä ja maahantuonnista

suoritettava vero on 8 prosenttia veron perusteesta:

7) kirja;

8) edellä 79 c §:ssä tarkoitettu taide-esine, muun kuin maahantuonnin osalta kuitenkin vain silloin, kun myyjänä on tekijä tai hänen oikeudenomistajansa taikka satunnaisesti muu elinkeinonharjoittaja kuin 79 a §:n 3 momentissa tarkoitettu verovelvollinen jälleenmyyjä.

115 §

Verovelvollinen jälleenmyyjä ei saa vähentää itse maahantuomastaan taide-, keräily- tai antiikkiesineestä taikka ostamastaan taide-esineestä suoritettavaa veroa, jos hän soveltaa tavarán myyntiin 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä.

140 §

Veron perusteeseen 80 §:n 3 momentin tai voittomarginaaliin 79 k §:n 4 momentin nojalla tehtävä lisäys kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana palvelu tai tavara on otettu muuhun käyttöön taikka 79 h §:ssä tarkoitettusta tavarasta on veloitettu ostajaa.

Jos verovelvollinen jälleenmyyjä soveltaa lain yleisiä säännöksiä itse maahantuomansa taide-, keräily- tai antiikkiesineen myyntiin taikka sellaisen ostamansa taide-esineen myyntiin, jonka myyntiin tai yhteisöhankintaan on sovellettu 85 a §:n 1 momentin 8 kohdan mukaisesti alennettua verokantaa, hankintaan sisältyvä vero vähennetään siltä kalenterikuukaudelta, jolle tavarán myynnistä suoritettava vero kohdistetaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan, jollei jäljempänä toisin säädetä, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu on suoritettu, yhteisöhankinta on tehty, maahantuotu tavara on luovutettu tullivalvonnasta taikka tavara on otettu omaan käyttöön lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Palvelun tai tavarán myynnistä, josta ei ennen tämän lain voimaan tuloa suoriteta veroa, ei ole suoritettava veroa siltä osin kuin siitä on kertynyt vastiketta ennen lain voimaantuloa.

Marginaaliverotusta koskevia säännöksiä sovelletaan niihin taide-esineisiin, jotka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta verovelvolliselle jälleenmyyjälle lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

2.

Laki**Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 18 b §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön 30 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1266/1996) 18 b §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1113/1999, seuraavasti:

18 b §
Arvonlisäverolain 79 d ja 79 e §:ssä tarkoitettujen keräily- ja antiikkiesineiden maahantuonnista suoritettava vero on 8 prosenttia veron perusteesta, kun:

Mitä 18 a §:ssä säädetään, ei sovelleta arvonlisäverolain 79 c — 79 e §:ssä

tarkoitettujen taide-, keräily- ja antiikkiesineiden maahantuontiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan niihin tavaroihin, jotka on luovutettu tullivalvonnasta lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

Liite
Rinnakkaistekstit

1.

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/1993) 46 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 79 f §:n 3 kohta sekä 94 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 46 §, 79 f §:n 3 kohta ja 94 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1767/1995 sekä 46 §:n edellä oleva väliotsikko laissa 1264/1996,
muutetaan 72 f §:n 2 kohta, 79 c §:n 2 ja 3 kohta, 79 g §, 85 §:n 1 momentin suomenkielinen johdantokappale, 85 a §:n 1 momentin suomenkielinen johdantokappale ja 7 kohta, 115 §:n 2 momentti sekä 140 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 72 f §:n 2 kohta, 79 c §:n 2 ja 3 kohta, 79 g §, 115 §:n 2 momentti sekä 140 §:n 2 ja 3 momentti mainitussa laissa 1767/1995 sekä 85 §:n 1 momentin suomenkielinen johdantokappale sekä 85 a §:n 1 momentin suomenkielinen johdantokappale ja 7 kohta laissa 1265/1997, sekä
lisätään 79 c §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1767/1995, uusi 4 kohta ja 85 a §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1265/1997 ja laissa 727/1998, uusi 8 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Taide-esineet

(kumotaan)

46 §

46 §

Tekijän ei ole suoritettava veroa 79 c §:ssä tarkoitetun taide-esineen myynnistä eikä välittäjän tekijän omistaman taide-esineen välityksestä.

(kumotaan)

72 f §

Tavaran yhteisöhankinnasta ei suoriteta veroa, jos:

2) tavaran myynnistä ei olisi 46 tai 61 §:n taikka 72 h §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan nojalla suoritettava veroa, jos myynti tapahtuisi Suomessa;

2) tavaran myynnistä ei olisi 61 §:n taikka 72 h §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan nojalla suoritettava veroa, jos myynti tapahtuisi Suomessa;

79 c §

Taide-esineillä tarkoitetaan seuraavia tullitariffissa luokiteltuja tavaroita:

2) nimikkeeseen 9703 00 00 kuuluvat

2) nimikkeeseen 9703 00 00 kuuluvat

veistokset ja niistä tekijän tai hänen oikeudenomistajiensa valvonnassa valmistamat jäljennökset enintään kahdeksan kappaleen määrään; ja
3) nimikkeeseen 5805 00 00 kuuluvat kuvakudokset ja nimikkeeseen 6304 00 00 kuuluvat seinävaatteet edellyttäen, että ne on tehty käsin taiteilijan alkuperäisluonnosten mukaan, enintään kahdeksana jäljennöksenä työtä kohden.

veistokset ja niistä tekijän tai hänen oikeudenomistajiensa valvonnassa valmistamat jäljennökset enintään kahdeksan kappaleen määrään;
3) nimikkeeseen 5805 00 00 kuuluvat kuvakudokset ja nimikkeeseen 6304 00 00 kuuluvat seinävaatteet edellyttäen, että ne on tehty käsin taiteilijan alkuperäisluonnosten mukaan, enintään kahdeksana jäljennöksenä työtä kohden;
4) taiteilijan ottamat ja hänen vedostamansa tai hänen valvonnassaan vedostetut signeeratut ja numeroidut valokuvat, joiden määrä on rajoitettu kolmeenkymmeneen riippumatta koosta ja tukimateriaalista.

79 f §

Edellä 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä sovelletaan vain sellaisten tavaroiden myyntiin, jotka verovelvollinen jälleenmyyjä on ostanut Suomessa tai Yhteisössä:

3) elinkeinonharjoittajalta, jonka myynti on vapautettu verosta 46 §:n perusteella tai vastaavan säännöksen perusteella toisessa jäsenvaltiossa;

(3 kohta kumotaan)

79 g §

Verovelvollinen jälleenmyyjä saa soveltaa 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä myös itse maahantuomiinsa taide-, keräily- ja antiikkiesineisiin.

79 g §

Verovelvollinen jälleenmyyjä saa soveltaa 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä myös itse maahantuomiinsa taide-, keräily- ja antiikkiesineisiin taikka sellaisiin ostamiinsa taidesineisiin, joiden myyntiin tai yhteisöhankintaan on sovellettu 85 a §:n 1 momentin 8 kohdan mukaisesti alennettua verokantaa.

85 §

Seuraavien tavaroiden myynnistä, yhteisöhankinnasta, siirrosta, varastointimenettelystä ja maahantuonnista suoritettava vero on 17 prosenttia veron perusteesta:

85 §

Seuraavien tavaroiden myynnistä, yhteisöhankinnasta, siirrosta varastointimenettelystä ja maahantuonnista suoritettava vero on 17 prosenttia veron perusteesta:

85 a §

Seuraavien palvelujen myynnistä sekä seuraavien tavaroiden myynnistä, yhteisöhankinnasta, siirrosta, varastointimenettelystä ja maahantuonnista suoritettava vero on 8 prosenttia veron

85 a §

Seuraavien palvelujen myynnistä sekä seuraavien tavaroiden myynnistä, yhteisöhankinnasta, siirrosta varastointimenettelystä ja maahantuonnista suoritettava vero on 8 prosenttia veron

perusteesta:

7) kirja.

perusteesta:

7) kirja;

8) edellä 79 c §:ssä tarkoitettu taide-esine, muun kuin maahantuonnin osalta kuitenkin vain silloin, kun myyjänä on tekijä tai hänen oikeudenomistajansa taikka satunnaisesti muu elinkeinonharjoittaja kuin 79 a §:n 3 momentissa tarkoitettu verovelvollinen jälleenmyyjä.

94 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden maahantuonti:

2) tekijän omistama 79 c §:ssä tarkoitettu taide-esine;

(2 kohta kumotaan)

115 §

Verovelvollinen jälleenmyyjä ei saa vähentää itse maahantuomastaan taide-, keräily- tai antiikkiesineestä suoritettavaa veroa, jos hän soveltaa tavarahan myyntiin 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä.

Verovelvollinen jälleenmyyjä ei saa vähentää itse maahantuomastaan taide-, keräily- tai antiikkiesineestä taikka ostamastaan taide-esineestä suoritettavaa veroa, jos hän soveltaa tavarahan myyntiin 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä.

140 §

Veron perusteeseen 80 §:n 3 momentin tai 79 k §:n 4 momentin nojalla tehtävä lisäys kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana palvelu tai tavara on otettu muuhun käyttöön taikka 79 h §:ssä tarkoitettua tavarasta on veloitettu ostajaa.

Jos verovelvollinen jälleenmyyjä soveltaa itse maahantuomansa taide-, keräily- tai antiikkiesineen myyntiin lain yleisiä säännöksiä, vähennetään maahantuonnista suoritettava vero siltä kalenterikuukaudelta, jolle tavarahan myynnistä suoritettava vero kohdistetaan.

Veron perusteeseen 80 §:n 3 momentin tai voittomarginaaliin 79 k §:n 4 momentin nojalla tehtävä lisäys kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana palvelu tai tavara on otettu muuhun käyttöön taikka 79 h §:ssä tarkoitettua tavarasta on veloitettu ostajaa.

Jos verovelvollinen jälleenmyyjä soveltaa lain yleisiä säännöksiä itse maahantuomansa taide-, keräily- tai antiikkiesineen myyntiin taikka sellaisen ostamansa taide-esineen myyntiin, jonka myyntiin tai yhteisöhankintaan on sovellettu 85 a §:n 1 momentin 8 kohdan mukaisesti alennettua verokantaa, hankintaan sisältyvä vero vähennetään siltä kalenterikuukaudelta, jolle tavarahan myynnistä suoritettava vero kohdistetaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan, jollei jäljempänä toisin

säädettä, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu on suoritettu, yhteisöhankinta on tehty, maahantuotu tavara on luovutettu tullivalvonnasta taikka tavara on otettu omaan käyttöön lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Palvelun tai tavaran myynnistä, josta ei ennen tämän lain voimaan tuloa suoriteta veroa, ei ole suoritettava veroa siltä osin kuin siitä on kertynyt vastiketta ennen lain voimaantuloa.

Marginaaliverotusta koskevia säännöksiä sovelletaan niihin taide-esineisiin, jotka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta verovelvolliselle jälleenmyyjälle lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

2.

Laki

Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 18 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön 30 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1266/1996) 18 b §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1113/1999, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

18 b §
Arvonlisäverolain 79 c — 79 e §:ssä tarkoitettujen taide-, keräily- ja antiikkiesineiden maahantuonnista suoritettava vero on 8 prosenttia veron perusteesta, kun

Mitä 18 a §:ssä säädetään, ei sovelleta 1 momentissa tarkoitettuun maahantuontiin.

Ehdotus

18 b §
Arvonlisäverolain 79 d ja 79 e §:ssä tarkoitettujen keräily- ja antiikkiesineiden maahantuonnista suoritettava vero on 8 prosenttia veron perusteesta, kun:

Mitä 18 a §:ssä säädetään, ei sovelleta arvonlisäverolain 79 c — 79 e §:ssä tarkoitettujen taide-, keräily- ja antiikkiesineiden maahantuontiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ *päivänä*
kuuta 20 .

Lakia sovelletaan niihin tavaroihin, jotka on luovutettu tullivalvonnasta lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

